

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه احزاب سیاسی»

مقدمه

طرح «فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه احزاب سیاسی» به شماره ثبت ۶۱۷ و شماره چاپ ۱۴۹۱ در جلسه علنی مورخه ۱۳۹۸/۷/۸ به تصویب کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها رسید و اینک گزارش یک‌شوری آن به شرح ذیل بررسی می‌شود:

مخصوصاً سخن علنی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال چهارم

اظهار نظر کارشناسی

در ارزیابی کلی باید گفت که با توجه به وضعیت به‌وجود آمده در تعداد و حجم قوانین و با توجه به اینکه مجلس شورای اسلامی تدوین و تنقیح قوانین را به‌موجب قانون «قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور» مصوب ۱۳۸۹ الزامی کرده، تدوین و تنقیح قوانین در حوزه احزاب سیاسی نیز لازم و ضروری است. باین‌حال، گزارش کمیسیون دارای کاستی‌ها و ایراداتی است:

شماره ثبت:

۶۱۷

شماره چاپ:

۱۷۸۲

تاریخ چاپ:

۱۳۹۸/۱۰/۲۸

۱. در این گزارش ردیف ۷ از جدول (الف)، اشاره به احزاب سیاسی در قانون انتخابات دارد. به‌عبارت دیگر بند «۶» مورد اشاره در این ردیف، سازوکار قانونی نحوه شرکت احزاب سیاسی در انتخابات را نشان می‌دهد. بهتر است به این بند در بررسی و تنقیح قوانین انتخاباتی، نه قوانین مربوط به احزاب سیاسی، پرداخته شود. بنابراین عدم تصویب ردیف ۷ توصیه می‌شود.

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر مطالعات

سیاسی

سایر دفاتر:

مطالعات حقوقی

۲. در ردیف‌های ۱، ۳ و ۱۰ جدول (الف) و ردیف‌های ۲، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۳ جدول (ب) گزارش یک‌شوری، موضوع احزاب سیاسی به‌صورت فرعی مطرح است. مواد و بندهای مذکور در این ردیف‌ها بیشتر به موضوعات دیگری مانند مسائل امنیتی و استخدامی پرداخته‌اند و موضوع احزاب سیاسی در آنها صرفاً یک موضوع فرعی به‌حساب می‌آید. بنابراین بهتر است در مورد این ردیف‌ها به‌دلیل درهم‌تنیدگی‌شان با مواد دیگر قانون، در جای خود تصمیم‌گیری شود.

مشخصات گزارش

۳. ردیف ۱۴ جدول (ب) گزارش یک‌شوری، منسوخ کردن بند «ج» ماده (۱۰۰) قانون برنامه چهارم توسعه (هدایت فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی به سمت فرایندهای قانونی و حمایت و تضمین امنیت فعالیت‌ها و اجتماعات قانونی) و بند «ی» ماده (۱۱۹) (تهیه سازوکارهای لازم جهت تقویت نهادهای مدنی و احزاب در کشور) را پیشنهاد کرده است. این دو بند قواعد و احکامی برای تقویت احزاب و نهادهای مدنی دارند. در قوانین عادی و بالادستی جمهوری اسلامی ایران تقریباً تنها در این دو بند می‌توان احکامی برای حمایت و تقویت احزاب و تشکل‌های مدنی پیدا کرد و با نامعتبر اعلام کردن آنها، خلأ قانونی موجود بیش از پیش عمیق‌تر خواهد شد. لذا عدم تصویب این ردیف توصیه می‌شود.

شماره مسلسل:

۲۶۰۱۷۰۳۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۹/۲/۲۰

۴. در ردیف ۵ از جدول (الف) گزارش یک‌شوری پیشنهاد شده است که ماده (۱۳) اصلاحی از قانون «تصمیم قانونی دایر به اصلاح مواد (۱۳) و (۱۵۵) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای ملی» مصوب ۱۳۴۸/۸/۲۲ منسوخ شود. هرچند که ماده مذکور منسوخ ضمنی است، اما با توجه به اینکه مفاد آن ناظر به ترکیب هیئت رئیسه دائمی مجلس است و به‌موجب آن رؤسای فراکسیون‌های پارلمانی احزاب به عضویت هیئت رئیسه دائمی مجلس درمی‌آیند، لذا تصویب این ردیف به جهت ضرورت قانونمند کردن فراکسیون‌های پارلمانی در ساختار مجلس و به‌دلیل وجود خلأ قانونی در این خصوص، توصیه نمی‌شود.

نتیجه‌گیری

در کل، تصویب گزارش کمیسیون با رعایت موارد گفته شده (عدم تصویب ردیف‌های ۱، ۳، ۵، ۷ و ۱۰ جدول (الف) و ردیف‌های ۲، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳ و ۱۴ جدول (ب)) توصیه می‌شود.

